

Selvtest – Avtalerett

Løsningsforslag – oppgave 103–106

103

Dette kalles for objektiv tolking.

104

Dette kalles for subjektiv tolking.

105

Å tolke og utfylle en avtale vil si å fastlegge dens innhold, hvilke rettsvirkninger den skal få.

Tolking/utfylling

Vi snakker om tolking når vi forsøker å finne ut hva partene har ment. Utfylling vil si å supplere avtalen uten hensyn til hva partene må ha ment.

Hvilke hjelpemidler har vi ved tolking og utfylling av avtaler (hva tillegges vekt)?

- 1 Ordlyden: Avtalens ordlyd danner det naturlige utgangspunkt. Ordenes alminnelige betydning legges til grunn, dvs. objektiv tolking. Fra dette utgangspunktet har vi et unntak når begge parter er innforstått med en annen forståelse av ordet. Ofte gir imidlertid ikke ordlyden noe svar.
- 2 Forholdet til fravikelig lov. Så fremt avtalen ikke inneholder avvikende bestemmelser, kommer fravikelig lov til anvendelse.
- 3 Sedvaner (kutymen). Som for pkt. 2.
- 4 Forutgående forhandlinger. Kan være en viss veiledning i eventuelle forutgående forhandlinger.
- 5 Avtalens formål. Har betydning som tolkingsmoment.
- 6 Tidligere avtaler. Kan være en viss veiledning i tidligere praksis mellom partene.
- 7 Vederlaget. Det bør være en viss rimelighet mellom ytelsene, dersom det ikke er holdepunkter for noe annet. Kontraktstolkingen bør gi et rimelig resultat.
- 8 Tolkingen bør skje mot den som burde ha uttrykt seg klarere.
- 9 Skrevne tilføyelser går foran trykt skrift ved motstrid.
- 10 Ved gaveløfter følges normalt en subjektiv tolking.

Advokat Skranke vil be om å få utlevert avtalen. Selv om det er relativt åpenbart at det ikke står noe direkte om pensjonens eventuelle skjebne ved Tora Taksruds død, vil Skranke først vurdere om det ut fra avtalens ordlyd kan utledes noe om spørsmålet. Skranke vil videre undersøke om dette spørsmålet var framme under forhandlingen mellom Taksrud og Solfryd. Et viktig spørsmål her vil være om Solfryd kjente til at Taksrud hadde arvinger, og om disse ble omtalt under forhandlingene. Selv om arvingene eventuelt ble nevnt under forhandlingene, vil ikke dette være tilstrekkelig til å anse Solfryd for å være forpliktet overfor dem.

Rene rimelighetsbetraktninger vil videre kunne spille en sentral rolle. For Skranke vil det være av stor betydning å bringe på det rene om det årlige beløpet som skulle utbetales, utgjør en vesentlig del av salgssummen. Dersom de årlige beløpene utgjør en svært vesentlig del av salgssummen, slik at Solfryd ved Taksruds død blir fri for en stor del av sine forpliktelser ved kjøpet, er det et forhold som eventuelt vil tale til fordel for arvingene. Det samme vil være tilfellet dersom det totale vederlaget som Solfryd må betale for bedriften, kan anses for å være svært rimelig.

Skranke bør også innhente nærmere opplysninger om Taksruds helsetilstand på tidspunktet for avtaleinngåelsen. Dersom Taksruds helsetilstand på dette tidspunkt var svært alvorlig, burde Taksrud vært nærmest til å besørge en klar kontrakt på dette punktet.